ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 13.09.2021. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 06.09.2021. - 10.09.2021.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	3.9.21	-	10.9.21		3.9.21	-	10.9.21		3.9.21	-	10.9.21		3.9.21	-	10.9.21	
2 године	-0,71	-	-0,70	↗	0,21	-	0,21	→	0,20	-	0,23	↗	-0,12	-	-0,12	→
5 година	-0,67	-	-0,64	↗	0,78	-	0,82	↗	0,37	-	0,42	↗	-0,10	-	-0,09	↗
10 година	-0,36	-	-0,33	↗	1,32	-	1,34	↗	0,72	-	0,76	↗	0,04	-	0,05	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	3.9.21	-	10.9.21	
3 мјесеца	-0,662	-	-0,661	↗
6 мјесеци	-0,694	-	-0,682	↗
1 година	-0,669	-	-0,667	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

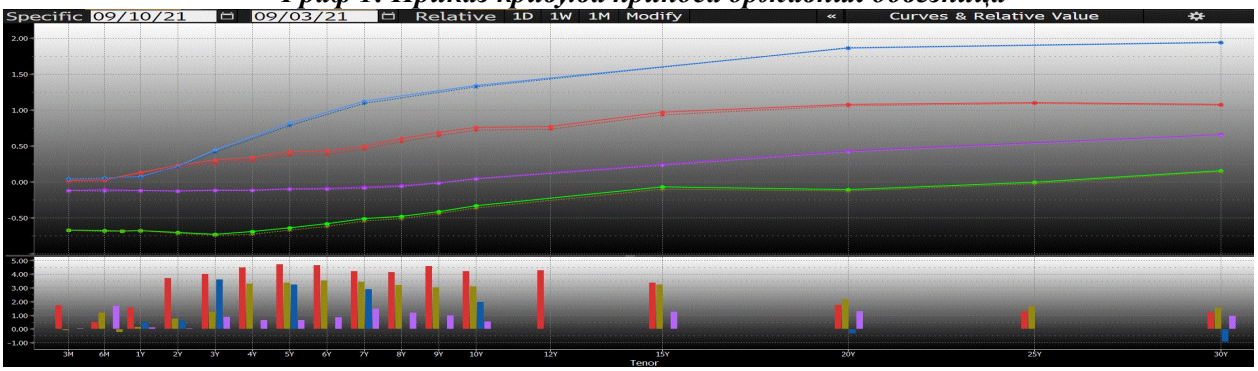

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 10.09.2021. године (пуне линије) и 03.09.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Почетком протекле седмице су објављени подаци за БДП и запосленост у еврозони за други квартал, који су били бољи од очекивања. Наведено је утицало на раст приноса обвезница еврозоне. Ипак, након **одржане сједнице УВ ЕЦБ у четвртак** приноси обвезница су забиљежили оштар пад, јер финансијска тржишта нису позитивно реаговала на саопштење након сједнице, упркос најављеном споријем темпу куповина обвезница путем PEPP програма. Треба напоменути да је неколико дана прије одржавања сједнице низ званичника ове институције својим изјавама сигнализирало да би одлука о повлачењу ових мјера могла доћи раније него што је раније очекивано. Поновна корекција приноса на више је забиљежена већ у петак. Посматрано на седмичном нивоу, приноси њемачких обвезница средње и дуже рочности су повећани за око 3 базна поена. ЕЦБ је, у складу с очекивањима, задржала све главне каматне стопе непромијењене, те референтна каматна стопа и даље износи 0,0%. Најбитнија информација је да је одређено да ће **темпо куповина обвезница у оквиру PEPP програма у наредном кварталу бити „умјерено спорији“** у поређењу са претходна два квартала када је оквирни износ куповина износио 80 милијарди EUR, али да ће овај програм и даље остати на снази најмање до марта сљедеће године. Предсједница Lagarde је изјавила да ова одлука представља одређено прилагођавање PEPP програма за наредна три мјесеца, а не повлачење. Редовни програм куповина обвезница (APP)

остаје на нивоу од 20 милијарди EUR мјесечно, те ће, према наводима предсједнице Lagarde, расправа о овом програму, али и будућности PEPP програма, сачекати децембар. Поред тога, наведено је да би инфлација могла умјерено да премаши циљани ниво у транзиторном периоду. Истовремено ЕЦБ је објавила нове прогнозе за БДП и инфлацију, према којима се највеће промјене, у односу на претходне прогнозе, односе на повећана очекивања за текућу годину. Ипак, **упркос повећаним прогнозама за инфлацију**, на прес конференцији је наведено да су **средњорочне прогнозе још увијек испод циљаног нивоа од 2%,** при чему је још једном поновљено да привремени фактори имају утицај на недавни нагли раст инфлације.

Prognoze ECB	2021.		2022.		2023.	
	nove	stare	**nove**	stare	**nove**	stare
GDP	**5,0%**	4,6%	**4,6%**	4,7%	**2,1%**	2,1%
Inflacija	**2,2%**	1,9%	**1,7%**	1,5%	**1,5%**	1,4%

Министри финансија из ЕУ су крајем седмице започели дискусију о фискалним лимитима на нивоу овог региона. Током 2020. године ограничења односа БДП-а и дефицита, као и односа БДП-а и укупних дуговања, су суспендована усљед пандемије Ковид19, што је утицало на преусмјеравање билионских износа евра у хитну потрошњу према здравству. Према тренутним информацијама став чланица се увелико разликује, те је с једне стране одређени број чланица, као што су на примјер Француска и Италија, најавило да ће фокус буџета бити на повећању економског раста умјесто на повећању пореза. С друге стране, 8 чланица ЕУ, предвођено Аустријом, је већ послало приједлог у корист смањења нивоа јавних дуговања. Иако се већина чланица ЕУ слаже везано за питање потребе смањења дуговања, највећа разлика лежи у брзини испуњења тих настојања заједно са ефектима на раднике и компаније.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	**БДП – ЕЗ (квартално) финал.**	**II квартал**	2,0%	**2,2%**	-0,3%
2.	**Запосленост – ЕЗ (квартално) финал.**	**II квартал**	0,5%	**0,7%**	-0,2%
3.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	СЕП	19,7	19,6	22,2
4.	ZEW индекс очек. инвеститора за 6 мјесеци – Њемачка	СЕП	30,3	26,5	40,4
5.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	ЈУЛ	18,9%	24,4%	26,5%
6.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	ЈУЛ	5,1%	5,7%	5,4%
7.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	ЈУЛ	4,2%	4,0%	7,3%
8.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	ЈУЛ	-	9,7%	16,1%
9.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	ЈУЛ	-	5,0%	4,1%
10.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	ЈУЛ	5,2%	7,0%	13,8%
11.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	ЈУЛ	5,9%	3,4%	11,0%
12.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	ЈУЛ	-	16,4%	23,2%
13.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	ЈУЛ	3,8%	4,0%	7,6%
14.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	ЈУЛ	-	14,1%	17,9%
15.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	ЈУЛ	14,6	18,1	16,2
16.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	ЈУЛ	-6,15	-6,96	-6,05
17.	Трговински биланс – Холандија (у милијардама EUR)	ЈУЛ	-	5,8	6,7
18.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	ЈУЛ	4,9%	6,7%	7,9%
19.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	АВГ	3,4%	3,4%	3,1%
20.	Стопа инфлације – Холандија	АВГ	-	2,7%	1,4%

САД

Комитети Конгреса су током прошле седмице започели израду нацрта повећања пореза за богате и корпорације како би финансирали пакет у вриједности од 3,5 билиона USD за социјалну политику. Лобисти очекују да ће највећа стопа пореза на доходак појединаца бити враћена на 39,6% са 37%, на колико је била смањена 2017. године, за вријеме Trumpovog мандата. Стопа пореза на добит корпорација ће бити повећана са 21%, највјероватније на 25%, те ипак неће достићи ниво од 35%

забиљежен током Обаминог мандата. Предсједник Феда из St. Louisa Bullard је изјавио да би требало да се крене са планом смањења програма масовних подстицаја упркос успоравању раста радних мјеста током прошлог мјесеца. Министрица финансија Yellen је у писму упућеном Конгресу упозорила на ризике да Министарство финансија остане без новчаних средстава, уколико Конгрес не повећа лимите задуживања, те да администрација предсједника Bidena постаје све више забринута око могућег неизмирења дуга. Yellen је истакла да било које кашњење доводи у питање способности федералне Владе да испуни обавезе, што би могло узроковати непоправљиву штету економији САД, али и глобалним финансијским тржиштима.
Будући да је истекла примјена повећане накнаде за незапослене од савезне Владе, многи учесници на тржишту вјерују да би то могло довести до повећања броја радника који траже посао. Уколико не дође до повећања запошљавања након истека накнада за незапослене, економија ће нагло успорити. Такође, уколико се испостави да су накнаде за незапослене кочиле раст запослености, а радници пожурили на нова радна мјеста, раст ће нагло успорити. У сваком случају, америчка економија успорава због неодрживе стопе економског раста. Wall Street Journal је објавио чланак под насловом „Званичници Феда се припремају за новембарско смањење куповина обвезница“ у којем се наводи да ће званичници у новембру „настојати да постигну договор“ о почетку смањења куповине.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	МБА апликације за хипотекарне кредита	3. сеп	-	-1,9%	-2,4%
2.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	4. сеп	335.000	310.000	345.000
3.	Континуирани захтјеви незапослених	28. авг	2.740.000	2.783.000	2.805.000
4.	Индекс расположења потрошача	5.авг	-	57,9	58,2
5.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	АВГ	8,2%	8,3%	7,8%
6.	Велепродајне залихе (М/М) F	ЈУЛ	0,6%	0,6%	1,2%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1880 на ниво од 1,1814.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

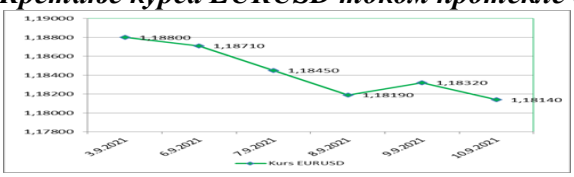

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Michael Saunders спољни члан MPC BoE је изјавио да би BoE можда требало да повећа каматне стопе наредне године уколико се настави економски раст и инфлација постане израженија. Додао је да раст каматних стопа зависи од економских изгледа, те истакао да уколико економија настави да се опоравља и уколико инфлација настави да показује сигнале упорне одрживости, онда би било исправно размишљати о повећању каматних стопа у наредних годину дана. Ипак, додао је да уколико кључна каматна стопа порасте, то неће бити значајан раст с обзиром на то да се очекује да ће раст инфлације изнад инфлаторног циља у овој години бити привремен, док је неутрални ниво каматних стопа значајно смањен у посљедњих 20 година.
David Frost главни преговарач за Брегзит, који ради на ажурирању протокола са Сјеверном Ирском, наговијестио је ново продужење преговора без новог коначног рока за комплетирање преговора. Извор близак Влади је истакао да Велика Британија жели да “креира протокол за преговоре без рокова” свако три или шест мјесеци. Истакнуто је да су били транспарентни са ЕУ и њиховом одлуком, док је најава била “координирана, али није договорена”. Исти извор тврди да успостављање нових рокова за само неколико мјесеци уз тренутни грејс период који истиче у октобру не помаже у стварању креативног окружења за преговоре, те ће протокол наставити да буде оперативан док трају преговори.
Економија Велике Британије, која се опоравила након затварања с почетка године, је током јула

стагнирала, упркос уклањању бројних рестрикција које су због пандемије уведене а усред пада малопродаје и утицаја стално присутног недостатка радне снаге. Гувернер Bailey је изјавио да је опоравак у одређеној мјери неравномјернији него што се очекивало углавном због ограничења у виду недостатка радне снаге и сировина.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI грађевински сектор	АВГ	56,0	55,2	58,7
2.	ВДП (М/М)	ЈУЛ	0,5%	0,1%	1,0%
3.	Индустријска производња (Г/Г)	ЈУЛ	3,0%	3,8%	8,3%
4.	Прерађивачки сектор (Г/Г)	ЈУЛ	6,1%	6,0%	13,9%
5.	Грађевински сектор (Г/Г)	ЈУЛ	10,9%	8,6%	30,0%
6.	Трговински биланс (у млрд GBP)	ЈУЛ	-11,000	-12,706	-11,988

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, те је курс EURGBP забиљежио смањење са нивоа од 0,85722 на ниво од 0,85381, док је GBP депрецирала у односу на USD, те је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3871 на ниво од 1,3839.

ЈАПАН

Економија Јапана је у другом кварталу забиљежила раст већи од очекивања захваљујући значајним капиталним издацима, мада је поновно оживљавање вируса Ковид19 угрозило потрошњу у услужном сектору.

Бивши гувернер BoJ Shirakawa је изјавио да се сада доводи у питање валидност везе економије и монетарне политике, јер се многе централне банке суочавају са нултом каматном стопом након борбе да ојачају своје економије. Shirakawa је истакао да је видљив масиван раст биланса BoJ, али без ефеката по инфлацију. BoJ је одлучила да преиспита референтни рацио који се користи за израчунавање салда на текућим рачунима финансијских институција код BoJ, а на које се примјењује нулта каматна стопа. Уочи припрема за састанак BoJ који је заказан за 21. и 22. септембар, лошија процјена извоза овог мјесеца у комбинацији са слабијом потрошњом од очекиване због сузбијања Ковид19 би могле довести у питање став BoJ да је економија на путу умјереног опоравка.

Влада Јапана је одлучила да продужи ванредне мјере за Токио и веће регионе земље до 30. септембра пошто све већи број заражених делта сојем Ковид19 оптерећује здравствени систем.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Новчане зараде запослених (Г/Г)	ЈУЛ	0,4%	1,0%	0,1%
2.	Потрошња домаћинства (Г/Г)	ЈУЛ	2,4%	0,7%	-4,3%
3.	Водећи индекс P	ЈУЛ	103,5	104,1	104,6
4.	Концидирајући индекс P	ЈУЛ	94,3	94,5	94,6
5.	БДП (Q/Q) F	II квартал	0,4%	0,5%	-1,1%
6.	БП дефлатор (Q/Q) F	II квартал	-0,8%	-1,1%	-0,2%
7.	Биланс текућег рачуна (у милијардама JPY)	ЈУЛ	2.288,2	1.910,8	905,1
8.	Трговински биланс (у милијардама JPY)	ЈУЛ	634,5	622,3	648,6
9.	Банкроти (Г/Г)	АВГ	-	-30,13%	-39,67%
10.	Монетарни агрегат M2 (Г/Г)	АВГ	4,6%	4,7%	5,3%
11.	Монетарни агрегат M3 (Г/Г)	АВГ	4,1%	4,2%	4,6%
12.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) P	АВГ	-	86,2%	93,4%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 130,31 на ниво од 129,89. JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 109,71 на ниво од 109,94.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у уторак цијена једног барела сирове нафте је износила 69,29 USD (58,32 EUR).

Тржиште нафте у САД је у понедјељак било затворено због празника, док је на другим тржиштима, која су била активна, цијена нафте благо смањена након што је Саудијска Арабија смањила цијене нафте за тржиште Азије. Овај потез је изазвао забринутост за тражњу у Азији, гдје делта сој вируса значајно утиче на економије. Поред тога, инвеститори су забринути због успорења на тржишту рада у САД, што такође има утицај на цијену нафте. У уторак је цијена нафте смањена под утицајем мјешовитих података јер су поједини инвеститори повећали цијене након недавних губитака на овим позицијама, док је Саудијска Арабија оштро смањила цијене за тржиште Азије, а што је појачало страх од спорије тражње и додатно је оптеретило расположење на тржишту. У сриједу је дошло до благог раста цијене нафте углавном под утицајем слабије производње нафте у компанијама у Мексичком заливу након урагана Ида, али и због протеста у Либији који су блокирали извоз овог енергента. Залихе нафте у САД су смањене пету седмицу заредом. Током трговања у петак цијена нафте је повећана под утицајем сигнала да понуда постаје слабија у САД, а што је, такође, посљедица урагана Ида. ОРЕС би требало да објави мјесечни извјештај са тржишта нафте, а инвеститори очекују да ће овај извјештај показати да ће тражња у Азији, а посебно у Кини, чинити већину растуће тражње током четвртог квартала.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 69,72 USD (59,01 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 0,62%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

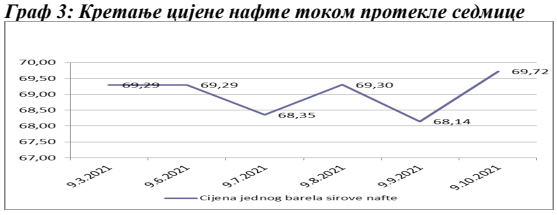

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.827,73 USD (1.538,49 EUR). Почетком седмице цијена злата је биљежила благу промјену углавном због тога што је тржиште САД било затворено усљед празника. Наредног дана цијена злата је имала тенденцију пада под утицајем раста приноса у САД и апрецијације USD. LBMA је објавила вијест да је на крају августа текуће године количина злата у трезорима у Лондону забиљежила рекордно високе вриједности у износу од 567 милијарди USD, што је еквивалент 777.460 златних полуга. Средином седмице, цијена овог племенитог метала је наставила са тенденцијом пада након што су објављени позитивни подаци са тржишта рада у САД. Уочи одржавања сједнице ЕЦБ, инвеститори су очекивали да ће ова централна банка дати више података о наредним корацима монетарне политике, што би имало утицај на кретање цијене злата. Ипак, ова очекивања нису имала значајан утицај на кретање цијене злата, те средином седмице цијена није биљежила значајне промјене. Иако су, такође средином седмице, приноси на државне обвезнице САД смањени, док је USD депрецирао, ове промјене нису значајно утицале на цијену злата. У петак је дошло до пада цијене злата под утицајем раста приноса у САД. Цијена злата је под значајним утицајима очекивања монетарне политике Феда у наредном периоду. Предсједник Феда из Филаделфије Harker је изјавио да подржава процесе ублажавања монетарних олакшица „прије него касније“. Према његовом мишљењу не постоји мањак тражње у економији, али постоје проблеми на страни понуде.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.787,58 USD (1.513,10 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 2,20%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

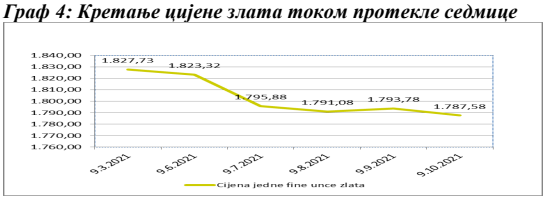

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.